

De gemeentelijke reglementen 1921-1922 van Mazenzele en Opwijk op de Openbare Danspartijen

Het politiereglement van Opwijk van 31 Mei 1907 voorzag dat ... (art. 10 en 11).

In Mazenzele luidde art. 12 van het politiereglement:

Geen herberg in of uit verkoopen van dranken zal mogen toelaten van te dansen, zonder er de bemachtiging van bekomen te hebben van den Burgemeester of van den schepene gelast met de politie.

Tijdens de eerste wereldoorlog 1914-1918 klagen zowel de burgerlijke als de geestelijke overheden over de problemen met de "openbare zedelijkheid".

In Mazenzele spreekt pastoor Octaaf De Smet in zijn verslag aan het bisdom over de oorlog 1914-1918 dat de openbare zedelijkheid tijdens de oorlog 1914-1918 te wensen overliet: in drie herbergen hield men dansspelen "met de toelating en ondersteuning van de moffen."

Ook het gemeentebestuur van Mazenzele heeft hierover klachten. Op 27 december 1917 stuurt het aan de Procureur des Konings te Brussel een proces-verbaal ten laste van Frans en Egied Vereman voor het houden van een danspartij. Ze vraagt aan de procureur de strengste maatregelen. Blijkbaar verwacht de gemeente dat haar klacht niet zou gehoord worden, want ze schrijft zelf: "niettegenstaande de moeite die wij ons geven om deze plaag te keer te gaan en het al verloren is".

Op nieuwjaar 1918 vindt de gemeente dat het de spuigaten uitloopt en schrijft aan procureur Holvoet:

"Wij hebben de eer Ued te laten weten, dat er in onze gemeente, sinds verscheidene zondagen en zelfs in de week oprechte misdrijven gebeuren. In twee of drie herbergen dezer gemeente, wordt er dansspel gehouden (het welke verboden is door het plaatselijk Politiereglement) en terzelfdertijd wordt er gespeeld met honderde ja zelfs met duizende franken. Om deze wandrijven te keer te gaan, heeft onzen Burgemeester, schepenen en onzen veldwachter gestadig politieronden gedaan en Proces-verbalen ten hunnen laste opgemaakt.

Maar niettegenstaande dit alles verergerd dit nog van dag tot dag; ja zelfs tot zoo

verre dat onzen sekretaris de Heer Johannes Vereertbrugghen, op nieuwjaarsdag 's avonds een glas op zijn hoofd heeft gekregen; alsook onzen veldwachter heeft ook deerlijk afgetakkeld geweest.

Ten einde dit alles te doen ophouden, vragen wij Mijnheer de Procureur des Konings, de kommissaris van Opwijck te willen volmacht geven om onze Politie te komen ondersteunen.

Wij moeten ook doen opmerken, Mijnheer de Procureur des Konings, als wanneer wij de herbergen verbieden van te spelen; zij zeggen dat de Duitse soldaten hun zulks toelaten."

De gemeenteraad van Opwijk besliste op 27 oktober 1914 eenparig om de herbergen te verplichten te sluiten om 8u 's avonds. Maar de Duitse bezetter houdt zich niet aan de beslissingen van de gemeenteraad. In een brief van 18 december 1917 herinnert de gemeente de Duitse Zivilkommissar er aan dat het houden van openbare vermaken verboden is, behalve tijdens de kermisdagen en mits toestemming van het schepencollege. Op 27 maart 1918 verwerpt het schepencollege de aanvraag voor het openen van een danszaal :

"1° omdat er geene zaal bestaat, 2° omdat de inrichting van danspartijen aanleiding geeft tot kansspelen, verkwistingen, vechtpartijen en andere buitensporigheden, die altijd, en bijzonderlijk in deze omstandigheden moeten streng beteugeld worden, 3° omdat het politiereglement onzer gemeente het inrichten van danspartijen buiten de kermisdagen verbiedt."

Pastoor August Van der Velpen van Opwijk zegt in zijn verslag dat de openbare zedelijkheid nogal te lijden heeft omwille van enige slechte herbergen, waar danspartijen plaats hadden tegen de wil van de gemeentelijke overheid, maar onder bescherming van de Duitsers.

Na het einde van de wereldoorlog 1914-1918 stellen de gemeenten Mazenzele en Opwijk een nieuw reglement op over de "orgelbals en danspartijen". Het doel is zowel te reglementeren als een nieuwe belasting te heffen.

In Mazenzele beslist de gemeenteraad eind 1921 om een taks te heffen op de danszalen: op tenten 100 fr. en op danszalen binnen huis 50 fr. Het onderzoek de commodo et incommodo wordt aangekondigd met een affiche. Bij de ontvangstbewijzen vinden wij

ook de naam van herbergier(st)er Du Bois Vincent (?). Voor de sluiting van het onderzoek op 31 januari 1922 geven de herbergiers Egidius en Frans Vereman, Frans Borms en Frans Sneppe een negatief advies. Maar de gemeente houdt voet bij stuk en stuurt verwittigingsbrieven naar alle belanghebbende herbergiers.

In Opwijk beslist de gemeenteraad op 31 oktober 1921 haar reglement van 1907 "aangaande de openbare gemaklijkheden" te herzien en nieuwe taksen te heffen.

De Gemeenteraad van Opwijck, herzien zijn beraadslaging, genomen in zitting van 31 Mei 1907. Gezien het artikel 76, n° 5 en art. 78 der gemeentewet van 30 Maart 1836, en de artikelen 10 en 11 van het politiereglement, heeft besloten, de volgende taksen te heffen op de danspartijen en openbare gemaklijkheden:

Kapitel I.

Belastingen op de orgelbals en openbare danspartijen.

Art. 1. De volgende taksen zullen geheven worden, op alle houders van orgelbals en openbare danspartijen: 1) Honderd frank per dag voor een spiegeltent. 2) Vijf en zeventig frank per dag voor een ronde tent van 200 vierkante meters en meer, en vijftig frank voor die van minder dan 200 vierkante meters. 3) Vijf en twintig frank per dag op een gewone tent. 4) Vijf frank per dag in de herbergen van minder dan 50 vierkante meters. De herbergen van minder dan 50 vierkante meters, vallen onder toepassing van artikel 5. 5) Vijf en dertig frank per dag op de zalen van meer dan 50 en minder dan 100 vierkante meters en meer.

Artikel 2. Openbare danspartijen mogen alleenlijk gehouden worden op de volgende kermisdagen.

1° Van Zondag voor 29 Juni tot Zondag hieropvolgende, en de twee volgende Zon- en Maandagen. 2° Den Zondag na 25 Januari of op dezen dag zelf wanneer het een Zondag is.

Artikel 3. Er zal buiten de dagen voorzien door art. 2 op alle houders van openbare danspartijen een belasting geheven worden van honderd frank per dag.

Artikel 4. De personen die zouden voornemens zijn openbare danspartijen in te richten of tenten neder te slaan, bestemd tot het inrichten van openbare gemaklijkheden, zullen gehouden worden, ten minste twee dagen op voorhand, hiervan de verklaring te doen op het politiekommissariaat, om er de verschuldigde taks te betalen. (of de gemeenteontvanger) Er zal hun hiervan ontvangstbewijs gegeven worden. De belanghebbenden die

zouden nalaten deze verklaring te doen, zullen strafbaar zijn met eene boete gelijk aan de verdubbelde taks. In geval van hervalling binnen het jaar, zal de boete verdubbeld worden.

Artikel 5. Bij gebrek van betaling in der minne, zullen de invorderingen van al deze belastingen gedaan worden overeenkomstig de bepalingen der wet van 29 April 1819.

Kapitel 2.

Reglement aangaande de schikkingen van politie nopens de orgelbals, openbare danspartijen en het oprichten van tenten bestemd voor openbare gemaklijkheden.

Artikel 6. Het College van Burgemeester en Schepenen behoudt ook het voorrecht van (om bezwarende redenen het dansen in de huizen of tenten waar drank verkocht wordt te beletten. Niemand zal zonder deze machtiging eenig openbaar schouwspel laten vertonen in zijn huis of andere lokalen. In alle geval zal de verlustiging op het uur door de vergunning bepaald moeten eindigen.)

Artikel 7. De danspartijen en openbare gemaklijkheden op straten of wegen zijn aan dezelfde machtiging onderworpen.

Artikel 8. Alle openbare danspartijen en gemaklijkheden moeten op het aangeduide uur geëindigd zijn.

Artikel 9. Er zullen in de tenten of andere lokalen waar men danst, geene kinderen onder de zestien jaar toegelaten worden.

Artikel 10. De overtreders van de vier voorgaande artikelen, zullen in alle geval de dubbele belasting moeten betalen, geheven op de orgelbals, openbare danspartijen en gemaklijkheden, en zullen daarenboven gestraft worden, tot een boete of gevang ingevolgt art. 81 van het alhier in voege zijnde politiereglement.

Artikel 11. Alle moeilijkheden aangaande de toepassing van het tegenwoordig reglement, zullen door het College van Burgemeester en Schepenen geregeld worden.

Artikel 12. Het tegenwoordig reglement zal aan het advies der Bestendige Deputatie van Brabant en aan de goedkeuring des Konings onderworpen worden.

Een gedrukt exemplaar van dit gemeentelijk reglement (in licht gewijzigde vorm vergeleken met het voorstel) werd gepubliceerd in het HOM-tijdschrift 1992-2, blz. 38.

Jan MEEUSSEN